

SLOVENSKI NAROD

Izbija vsak dan popoldne, izvenredno med tedni in prazniki. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrti 3D 50 p, večji inserati petič vsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34

Poština plačana v gotovini.

Čenjenim naročnikom smo priložili včeraj polnočnice in jih prosimo, da naročnino obnove takoj prve dni v mesecu januarja. Oni naročniki, ki so to že stori, naj blagovoljno položnico porabijo ob poteku naročnine.

Uprava „Slov. Naroda“.

Novo varanje javnosti?

Splošno znano je, da je radikalno-radicevska vlada meseca julija odtegnila državnemu uradništvu 10 do 30% draginskih doklad. Takrat je vlada ponovno naglašala in vsi vladni listi so to obširno zagovarjali, da se bo stekla ta denar v poseben fond za poplavljenice. Vspricho splošnega ogorčenja, ki ga je izzval ta ukrep vlade ne le pri prizadetem uradništvu, marveč v vsej javnosti, ki je ostro obsojala prevelike državne bremen na rame uradništva, je vlada objavila, da bo znižanje draginskih doklad le začasno in nekateri ministri so celo dostavljali, da se bodo ti odtegljaji uradništvu pozneje povrnil.

Uradništvo je klub vsem prevaram, ki jih je že nešteto krat doživelo s strani države, vendar le še verjelo. Četudi je le z največjo težavo prenašalo prikrajšanje dohodkov, se je tolažilo s tem, da gre vsaj ta denar v dobro in humanitarne namene — za podporo težko prizadetih poplavljenic. A kmalu se je izkazalo, da je vlada izrabila to priliko za stalno znižanje uradinskih plač. Kako razpoloženje je zavladalo med uradništvom spricho takega postopanja, si pač lahko vsakdo misli. Toda vse to še ni dovolj!

Te dni je prišlo še novo presenečenje. Kakor čitamo v beogradski „Pravdi“, je državni odbor za podporo poplavljenic te dni v posebni vlogi zahteval od finančnega ministra, naj mu končno izroči težke milijone, ki jih je iztisnil iz uradništva, da se razdele med poplavljenice, da ne bodo ležali mrtvi v državnih blaginjah. Ne le, da bi človek pričakoval, da bo finančni minister nemudoma ustregel tej zahtevi, marveč bi mislil, da bi se to moralo že davno, vsak mesec sproti izvršiti. Kajti če je bila pomoč tako nujna in potrebna tako velika, da je morala vlada pri uradništvu iskati sredstev, potem bi bilo pač povsem naravno, da bi se moralo to zgoditi brez opominov in brez posebnih zahtev. Toda finančni minister ni pridržal ta denar v državni blaginji, marveč je obvestil odbor za podporo poplavljenic, da denar, ki se je dobil z redukcijo draginskih doklad državnega uradništva, sploh ni namenjen za poplavljenice, marveč da se je izvedla redukcija iz razlogov budžetarnega štedenja! Člani odbora za podporo poplavljenic so bili ne malo presenečeni, ko so slišali ta odgovor. Val presenečenja in ogorčenja pa mora izzvati ta vest, ako je resnična, i med poplavljenici, ki so se zaman zanašali na državno podporo, i med državnim uradništvom, ki je bilo tako vnovič ogoljufano!

Finančni minister v svojem odgovoru še dostavlja, da v sklepu ministrskega sveta sploh nikjer ni govora o tem, da se ta denar porabi za poplavljenice. Tako je torej vlada celih šest mesecev vodila za nos celokupno javnost, poplavljenice in uradništvo.

Skoro ne moremo verjeti, da je to mogoče, in v interesu avtoritete države, zaupanja prebivalstva v vodstvo države, v interesu ugleda Jugoslavije v inozemstvu bi želeli, da se izkaže poročilo „Pravde“ za netočno. Ako pa se je finančni minister res dal zavesti do takega nesocijalnega akta, ako je res odklonil izplačilo uradinskih odtegljajev odboru za poplavljenice, je nujna dolžnost celokupne vlade, da ministra desavuirja in njegov sklep razveljavi. Tolikokrat je bila naša javnost že prevarana od manipulacij povodom žigosanja in zamenjave kronskih novčanic, pa do današnjega dne, da je tega res že več kakor dovolj.

Naša zunanja politika v rumunski luči

— Bukarešta, 21. decembra. Listi poročajo, da je jugoslovenska vlada predlagala turški vladi, naj se začne pogajanja glede sklenitve arbitražne pogodbe med Jugoslavijo in Turčijo. Okolica Kemal paše in ministra zunanjih del Ruđi bega je naklonjena taki pogodbi z Jugoslavijo. V Beogradu in Zagrebu se odobravajo ta pogajanja, ker se smatra, da bo na ta način paralizirana akcija Italije na Balkanu. Beograd namerava vzpostaviti zveze tudi z Atenami, da na ta način prisili Bolgarsko, da se odroče prijateljstva z Italijo.

Uzunović vrnil mandat

Danes opoldne je bil Nikola Uzunović na dvoru in je kralju vrnil mandat, ker ni mogel sestaviti širše koalicijske vlade.

— Beograd, 21. decembra. Ob 14. Nikola Uzunović je danes popoldne ob 13.10 vrnil Nj. Vel. kralju mandat za sestavo vlade. Po končani avdijenci je Uzunović podal novinarjem dolgo izjavo, v kateri naznanja, da vrne mandat za sestavo širše koalicijske vlade Nj. Vel. kralju. Pogajanja, ki jih je vodil z voditelji strank, niso uspela, čeprav je bila na njegovi strani kakor tudi na strani ostale gospode najboljša volja.

— Beograd, 21. decembra. Vest, da je g. Uzunović vrnil mandat za se-

stavo vlade, danes ni več presenetila, ker so ta korak po neuspehu pogajanj z Davidovičevim vsi pričakovali. Kakor je sedaj jasno, je bil mandat g. Uzunoviča vezan na sodelovanje z Demokrasko zajednico, ki se je tega zavedala in zato morda še bolj nepopustljivo vztrajala na svojih zahtevah. Pričakuje se, da bo kralj mandat za sestavo vlade poveril sedaj predsedniku Narodne skupščine Marku Trifkoviću, vendar pa ni izključeno, da doživi politična javnost tudi kako presenečenje.

Brezuspešna pogajanja s strankami

Radikalni klub ni hotel prevzeti odgovornosti je in dal Uzunoviću zopet proste roke — Davidovičevci vztrajajo na svojih zahtevah. — Dr. Korošec ostro obtožuje radikale.

Beograd, 21. decembra. Sinočna seja radikalnega poslanskega kluba, na kateri je mandator krone Nikola Uzunović poročal o svojih pogajanjih radi sestave nove vlade, je dala Uzunoviću ponovno proste roke. Vendar je bila na seji izražena želja, naj pospeši pogajanja ter čimprej zaključi krizo s kakršnimkoli rezultatom. Po seji so poslanci priznali novinarjem, da je položaj težak in da Uzunović najbrž ne bo uspel, ampak bo primoran vrniti tekom današnjega dne mandat.

Danes je prisel g. Uzunović že na vse zgodaj v predsedništvu vlade ter študiral z radikalnimi ministri do 10. ure odgovor strankam, ki jih je pozval na sodelovanje. Po 10. uri se je napotil v dvor, kjer je najbrž referiral kroni o odgovoru, ki ga bo podal strankam. Ob 11. se je pripeljal v Narodno skupščino in izjavil novinarjem: „Sedaj bomo začeli s poslom.“

Mandator krone se je napotil v ministrsko sobo Narodne skupščine, kamor je takoj pozval predsednika demokraskie zajednice Ljubo Davidoviča. Sestanek je trajal četrt ure. Po končanem sestanku je izjavil Davidović novinarjem:

„Sestanek z g. Nikolo Uzunovićem ni prinesel nobenega rezultata. Nikola Uzunović mi je sporočil, kaj nam more koncesirati in kaj ne more. Odgovoril je, da ne more sprejeti naše zahteve glede občin, in naše zahteve glede notranjega ministra Bože Maksimoviča, končno se nisva mogla zediniti glede razdelitve portfeljev. Če bi šlo samo za naši dve stranki, bi se se dalo pogoditi, ali tako je težko.“

Volitve na Madžarskem

Budimpešta, 21. decembra. V nedeljo so bile končane volitve v madžarski parlament. Včeraj so bili objavljeni zadnji rezultati, ki pa splošnega rezultata nikakor ne spreminjajo. V Budimpešti sami so dobili: vladi naklonjena krščansko socijalna gospodarska stranka 8, socijalni demokratje 7, demokrati 6 in vladna stranka 4 mandate. V celoti je dobila vladna stranka 171 mandatov (26 več kakor je imela v prejšnjem parlamentu), krščansko socijalna gospodarska stranka 33 (8 več), nestrančariji 11 (11 manj), demokrati 9 (4 manj), madžarski nacionalisti 4 (4 manj), socijalni demokratje 14 (10 manj) in agrarna stranka 3 mandate (1 manj).

Opozicija je dobila skupno samo 33 mandatov. S tem ji je onemogočeno, da bi v slučaju parlamentarnih počitnic lahko zahtevala sklicanje parlamenta, ker je za to potrebno najmanj 40 podpisov. Novi parlament se sestane 25. januarja.

PROCES PROTI FERAD-BEGU DRAGI

— Beograd, 21. decembra. Včeraj se je pričel v Kosovski Mitrovič proces proti Ferad begu Dragi, bivšemu narodnemu poslancu in voditelju džemijetske stranke v Makedoniji. Kakor je znano, je Ferad beg Draga bil član ustavotvorne skupščine, kjer je glasoval za ustavo. Konec je za časa Davidovičeve vlade predsedal od radikalov. Ko so prišli zopet na vlado, so zaprli Ferad bega radi zločinov tekem svetovne vojne. Stepan Radić je prejšnji teden pred odhodom v Beograd izjavil o Ferad begu Dragi, da je nedolžen in da bi se morala naša vlada posluževati tega moza kot svojega posrednika napram Albaniji, ker je albanskega rodu in muslimanske vere. Proces v Mitroviču se udeleži radi parlamentarne kontrole zastopnik bosanskega parlamentarnega kluba posl. dr. Behmen.

Nato so novinarji vprašali Davidoviča:

„Na čemu je stvar zastala?“

„Na tem, da se nisva sporazumela.“

Ljuba Davidović je krenil proti svojem klubu. V večji se je sestel z radićevcem dr. Šibenikom, Uzunović pa je pozval k sebi Pavla Radića. Novinarji so izvedeli, da je Stepan Radić odklonil poziv, da pride v Beograd. Pavle Radić se je po sestanku z Uzunovićem hotel izmuzniti novinarjem, ki pa so kvitirali njegovo boječnost in nesigurnost z dovpti. Nato je bil poklican k Uzunoviću načelnik Jugoslovenskega kluba dr. Korošec, za njim pa dr. Spaho. Vsi sestanki Nikole Uzunoviča z voditelji strank so ostali brez uspeha.

— Beograd, 21. decembra. Sestanek dr. Spaha z Nikolo Uzunovićem je trajal samo tri minute. Dr. Spaho je izjavil novinarjem, da je bil sprejet kot predstavnik Demokraskie zajednice in da je kot tak ponovil Nikolo Uzunoviću, da vztraja Demokraska zajednica na svojih pogojih in da nima nobenega smisla, da Uzunović toliko premišljuje.

Tudi dr. Korošec je to pot sprejel novinarje in jim podal daljšo izjavo o svojem sestanku z Nikolo Uzunovićem. Dr. Korošec se je pritoževal nad Beogradom in kritiziral Stepana Radića. Z Uzunovićem je govoril o avtonomiji. Korošec je zapretil, da zapuste njegovi poslanci Beograd in da se napotijo v Slovenijo, kjer hočejo razložiti narodu, kako poniževalno se postopa s poslanci SLS. Dr. Korošec je bil vidno razburjen.

Po sestanku z dr. Spahom je Nikola Uzunović odšel v dvor.

Za revizijo vojnih dolgov

— Newyork, 21. decembra. 40 profesorjev univerze v Kolumbiji je objavilo manifest, v katerem ugotavljajo, da Združene države ne razumeje naporov Evrope za svetovni mir, in priporočajo Združenim državam, da izpreme svoje stališče glede evropskih dolgov. Manifest predlaga, naj bi se sestala mednarodna konferenca, da ponovno prouči vprašanje vojnih dolgov in reparacij, upoštevajoč politični, trgovski in industrijski položaj brez ozira na uspehe Dawesovega načrta. Profesorji naglašajo, da je bila evropska svetovna vojna tudi ameriška vojna in da Združene države niso dovolj upoštevale materialnega in moralnega ekvivalenta, ki so ga položili v vojno njeni evropski zavezniki. Formula plačilne sposobnosti je nepravilna in nepravilna je vsa dosedanja ureditev vprašanja vojnih dolgov, kar bodo končno občutili ameriški državljani, ki plačujejo davke. Ameriška intransigentnost je izzvala v Evropi nevarne odmeve.

NEMCIJA IN ITALIJA

— Berlin, 21. decembra. Zunanji minister dr. Stresemann ne odpušča v Egipt, kakor je svojčas nameraval in se poda na krajši dopust v južno Švico, po vsej priliki v Lugano. Listi ugotavljajo, da se je sicer med Italijo in Nemčijo sklenila prejšnji teden razsodiščna pogodba, da pa obstojajo med obema državama še mnogobrojna neresena vprašanja. Med glavnimi je vprašanje nemške manjšine na južnem Tirolskem, ki ovira prijateljske razmerje med Italijo in Nemčijo.

Tiskovine vseh vrst

kakor: kuverte, pisemske papirje, vizitke, račune, razne bloke, lepake, letake itd., izdeluje lično in ceno

Narodna tiskarna v Ljubljani

Božična številka „Slovenskega Naroda“

bo izšla tudi letos v večjem obsegu in večji nakladi. Upozarjamo na njo gospodarske kroge, ki naj ne zamude ugodne prilike, da opozore naše občinstvo na svoja podjetja. „Slovenski Narod“ je prvovrsten insercijski organ, za Ljubljano, pokrajine izven Slovenije in za inozemstvo pa gotovo najboljši med vsemi slovenskimi listi.

Božična številka izide v petek popoldne. Inserate sprejema uprava „Slovenskega Naroda“, Knafljeva ulica 5

do četrta zvečer ob 6.

Le v res nujnih slučajih (smrtna oznanila in slično) in brez obveznosti za obliko in prostor uvrstitve moremo sprejeti posamezne oglase še v petek v jutranjih urah. Da si zagotovijo čim lepši prostor in čim originalnejšo obliko, je zato v interesu cenjenih inserentov, da naročajo svoje oglase čim prej.

Uprava „Slovenskega Naroda“.

Konflikt med davidovičevci in radićevci

Odgovor na Radićeve napade na nedeljskih shodih v Zagrebu. — Ker nima več Pašića, napada Radić zdaj z istimi argumenti in priimki Davidoviča.

— Beograd, 21. decembra. Demokraski stranka je objavila izjavo, v kateri obsoja Stepana Radića in zavira njegove nedeljske napade na demokrasko stranko. Stepan Radić je vedno predstavljal Nikolo Pašića kot tipičnega predstavnika srbsstva in kot dvočlennega in koruptnega človeka, psujoč ga s stalnim šablonskim nazivom „balkanščine“. To šablonsko govoričenje je ostalo Radiću tudi po smrti Nikole Pašića in ga sedaj uporablja proti Davidoviću. Nadalje se demantirajo izjave Stepana Radića glede demokraskie stranke in njenega dela v davčnem in anketnem odboru, kjer so ravno predstavniki demokraskie stran-

ke najodločneje nastopali. Radićeve izjave o nelojalnosti in o moralnem oportunizmu Davidoviča so dokaz, da Radić nima smisla za stvarno in za pravo razpoloženje v narodu. Iz Radićevih izjav izhaja bojazen, da morda demokraska zajednica zavzame njegovo mesto. Če bi hotela, bi lahko prvi dan stopila v vlado. Zahteva pa gotove pogoje, ki jih Radićeva stranka ni postavila. Davidović je pred šestimi meseci nasvetoval merodajnim činiteljem, naj nadaljujejo z Radićem in naj mu dajo priliko, da pokaže svoje sposobnosti tako v Zagrebu kakor v Beogradu.

Po aretaciji vlomilca Klemena

Klemenove zadnje lopovščine. — Kako je bil ujet in aretiran. — Norčevanje iz naših oblasti. — Senzacija v ljublj. zaporih.

Vest, da so v nedeljo ponoči prišli na Logu pri Brezovici zloglasnega Klemna, se je z bliskovito naglico razširila po vsej ljubljanski okolici. Vsa Notranjska je govorila samo o tem in si pošteno oddahnila, posebno pa na samotni ležeče trgovine, gostilne in kmetije, ki jim je bil rokavnič najbolj nevaran.

V soboto so bili ljudje zelo razburjeni, ko so slišali, da je Klemen napravil kar tri vrome v Kozarih. Orožniki so celo soboto bili na nogah in prebrskali vse kozolce, šupe, hleve in druga skritišča. Utrujeni so se vrnili v soboto po noči domov na postajo, ki stoji blizu kolodvoru na Brezovici. Kar je okoli 2. v nedeljo jutraj prišlo telefonsko obvestilo s postajališča v Vnanjih Goricah, da je tam srednjeverjel človek vlomil v trgovino Valentina Erbežnika. Opis se je točno strinjal s Klemenom. Orožniki so odhiteli v Gorice. Med tem časom pa je Klemen proti jutru izvršil že drugi vrom v gostilno pri Valentinu Dolinarju v Notranjih Goricah. 16-letna dekla Marija Kozjak, ki je spala v sobi poleg kuhinje, se ga je tako prestrašila, da ni mogla niti klicati na pomoč, ter se je vsa zavila pod odejo, da je ne bi zapazil rokavnik. Orožniki so s pomočjo kmetov in fantov v obeh Goricah v nedeljo prebrskali vsak kozolec in vsako gnezdo, kamor bi se lahko skril Klemen. Vse zastopni. Ni ga bilo v Goricah, čeprav je tam do jutra izvrševal svoj vlomilski posel. Klemen se je celo nedeljo skrival v neki šupi na Logu pod gnezdom...

Okoli 22. v nedeljo zvečer je zapazila ga. Marija, soproga gostilničarja Ivana Lenarčiča, ki ga je bil 12. t. m. Klemen ponoči tudi obiskal, da se okoli trgovine Alojzija Tonijsa, smuka tuja človeška postava. Opozorila je svojega moža in ta trgovca Tonijsa. Toni je stopil k neznanцу ter mu želel: „Dobro večer!... Ker je tujec brez odzdrava odšel dalje po cesti proti Vrhniki, je Tonijsu to postalo sumljivo. On in Lenarčič sta sedla takoj na svoja kolesa ter zdirjala za tujcem, ki to je zelo urnih rokov obiral po cesti in se skušal skriti. Dohitela sta ga pri Stari Šrangji. Ko je videl neznanec, da mu kolesarja sledita, je skočil s ceste ter stekel na travnik, kjer se je vnel srdit boj med neznancom in zasledovalcem. Prihiteli so še bližnji kmetje, tujca obvladali, zvezali in odpeljali v Lenarčičevo gostilno, nato pa obvestili orožnike.

Orožniki so odšli takoj v Log, čeprav so se bili šele vrnili iz Notranjih Goric. Spoznali so v ujetniku iskanega Klemna ter ga prepeljali okrog 2. ponoči na orožni-

ško postajo na Brezovici, kjer ga je povelje nik postaje Josip Pelan zasliševal do 8. zjutraj. France Klemen je na vsa vprašanja mrko in kratko odgovarjal. Pokazali so mu stvari, ki so jih dobili v njegovem nahrbtniku. Odgovarjal je: „Vzel sem tam in tam! Kako se imenuje lastnik, ne vem!... Mo goče sem vzel! Se ne spominjam!... Sicer pa sem neumen in blazen!...“ Ko so ga izpraševali za nekatere podrobnosti, je odgovarjal: „Ne vem, nimam ne koledarja ne noteza, da bi vse to zapisaval!...“ Končno je še pristavil: „Italijanski sodniki so bolj prebrisani, pa mi le niso mogli nič. Imate me za takega lopova, kakor da bi vam bil že polovico Jugoslavije pokradel!...“

V zaporih ljubljanskega deželnega sodišča je bil včeraj dopoldne dan senzacije. Od celice do celice je šlo: „Imamo nov cuvaka! Naš prijatelj Klemen je zopet no tril! Sedaj se ga zendarmi pripeljali!...“ Tatovi in vlomilci so vodili obširna razmotrivanja, kako so mogli prijeti Klemena...

IZ RUMUNIJE

Pariz, 21. decembra. „Petit Parisien“ poroča iz Bukarešte, da je šef opozicije, bivši ministrski predsednik Bratianu izročil časopisju izjavo, v kateri obsoja bivšega prestolonaslednika princa Karla. Bratianu pravi, da njegova stranka nima nič proti temu, da se princ Karel vrne k svoji ženi in otroku princu Michaelu, izjavlja pa, da bo njegova stranka odklonila vsak nastop princa Karla, ki bi hotel zaneesti v armado ali državo nered in nesoglasja.

Borzna poročila

ZAGREBSKA BORZA
Devize: Amsterdam 22.69—22.75, Wien 798.50—801.50, Budimpešta 794—797, Italija 256.10—258.19, London 274.83—275.68, Newyork ček 56.55—56.75, Paris 227.36 do 229.36, Praga 167.70—168.50, Curih 10.945—10.975, Belin 13.48—13.51. Valute: Italija 252—254, Newyork ček 55.90—56.10. Efekti: Ljubljanska kreditna 145, Hrv. eskomptna banka 100—101, Kreditna banka, Zgb. 102—105, Hipotekarna banka 58, Jugobanka 97—98, Praštediona 890—892.5, Drava d. d. Osijek 370, Šečerana 415—420, Isis d. d. 45—47, Gutman 250, Slaveks 114, Slavonija 32—32.5, Trboveljska 335—337, Union 285, Vevče 115, Agr. 46—47.
IZNOZMSKE BORZE.
— Curih: Beograd 9.125, Paris 20.91, London 25.08375, Newyork 517.125, Milan 23.45, Praga 15.825, Dunaj 78.05.
— Trst: Beograd 88.82, Curih 425.50, London 106.81.

V Ljubljani, dne 21. decembra 1926

— Nesreča pri podiranju v gozdu. Na graščinskem posestvu v Godečih pri Srebršču so podirali pred par dnevi kmetije dreve, ki so ga dobili potom agrarne reforme. Ena skupina je trebala grmovje, druga skupina pa je podirala drevesa. Ko so dvorji izpodkopali velik hrast, niso opazili v bližini zaposlenih tovaršev. Hrast se je podrl ter padel na 53 letnega Ivanca Kocjana ter ga tako težko poškodoval, da je malo upanja, da bo ostal pri življenju.

—lj Nezdore in poškodbe. Na Zavrhteh v Udmutu stanujejo mestni delavci Leo-
pold Samer je bil včeraj zaposlen v mestni
moli od Vidovdanske cesti pri kopanju gra-
moza. Okoli 17. je tako nerodno stopil na
prejšnji kamen, da mu je spodrsnilo; padel je
na tla tako nesrečno, da si je zlomil levo
oko. Neki hlapec ga je pripeljal do Figo-
ve gostilne na Dunajski cesti in od tu so
ga odpeljali v bolnico. — V Lichtenhur-
novem zavodu zaposleni hlapec Martin Ka-
stelic je vozil voz po Pražakovi ulici proti
Glasnikovi. Poleg kobil je skakalo sedem

V soboto se je ves dan vršila razprava
ti 22 letnemu pokrovskemu plesarju

V soboto se je ves dan vršila razprava proti 23-letnemu pekovskiemu pomočniku Martinu Romihu iz Selc v sevniških okraju. Obdolžen je hudoodelstva umora nad svojo ljubico, 33 letno Marijo Dušič iz Reštanj pri Rajhenburgu. Čbtožnica pravi, da je 163 let stari samski posestnik Jakob Dušič v Reštanj našel 22. junija zjutraj svojo 33 letno nečakinja Marijo Dušič, ki mu je gospodinjila, mrtvo v njeni postelji. Sodna zdravnik sta pri raztelesenju konstatirala, da je bila Marija Dušič zastrupljena in kakor se je v državnem kemičnem zavodu v Ljubljani ugotovilo, je morilec uporabil stršihnin. Sum umorstva je padel takoj na obtoženega Martina Romiha, ki je imel z Marijo Dušič ljubavno razmerje. Marija Dušič se je sama z njim ponašala in izdala celo skrivnost, da je z Romihom noseča in da bi se rada z njim poročila. Obtoženi Romih trdovratno tajf, da bi bil imel razmerje s pokojnico in dokazuje, da ni imel najmanjšega povoda, čemu bi jo naj zastrupil. Krivdo zvrca na nekega Zamido, rudarja v Franciji, ki se je tiste dni izselil iz Reštanj. Dokazano pa je, da Zamida s pokojnico ni imel nikoli takega razmerja. Posebno obtežljivo je za obtoženca dejstvo, da je skušal iz preiskovalnega zapora izfihotapliti pisma, v katerih je svoje starše in nekatero sosedo napeljeval v krivemu pričevanju. Obtožnica zaključuje svoje dokazovanje s tem, da je obdolžencu postala nosečnost Romihove neprijetna, ker jo je nagovarjal k odpravi ploda, ona pa da je to odklanjala in ga silila, da jo poroči; zato je imel edino on interes za tem, da se za vsa

Namakaj z „Žensko hvalo“, peri z „Jelenjim mlilom“.
To ne pokvari perila ter ga popolnoma očisti.

Maribor, 20. decembra.

Ako bodo narodne stranke vztrajale na svojem bojkotnem sklepu, občinski svet ne bo mogel sprejeti proračuna. V tem primeru je njegov razpust neizbežen in dobi tudi Maribor vladnega komisarja, odnosno gerenta.

Beogradski listi so javili, da je prometni minister sprejel in odobril sklepe nedavne prometne konference, ki se je pred dvema mesecema vršila v Mariboru in ki je razpravljala o vprašanju ureditve hitrejšega železniškega prometa na meji napram Avstriji. Konferenca je sklenila, da se vzpostavi kolaboracija v železniško-carinski in politijski službi na obehnih postajah. Na ta način bi vlaki na teh postajah stali največ po 30 minut ter bi se promet zopet olajšal in s tem skrajšala vožnja. Mariborska konferenca je klasi razpravljala vprašanje skupnih obehnih postaj na progah Maribor—Gradec in Dravograd—Celovec oziroma Zellteig. Dosežen je bil sporazum, da naj bo Dravograd skupna postaja za progo Dravograd—Zellteig, dočim naj bi bi Pliberk skupna postaja za progo proti Celovcu. Na teh postajah bi imeli železniški upravi oboje držav svoje pisarne in se bo prometno osebje izmenjalo. Glede Maribora je vprašanje v načelu tudi rešeno. Ker so pa potrebne večje preizkuse kolodvoza, je vzpostavitev skupne obehne prometne službe začasno v Mariboru še neizvedljiva.

× **Notar poneveril dedščino.** V zapor okrajnega sodišča v Plzni so privedli te dni notarja J. Gamperla, ki ga je neka vdova ovadila, da je poneveril vso njeno dedščino v znesku 300.000 Kč. Gamperle je poneverbo deloma priznal. Izjavil je, da manj

To in ono

Svetovna vojna še ni končana

Nepoučena javnost ne ve, da svetovna vojna še vedno ni končana. Republika San Marino namreč še ni sklenila z Nemčijo miru in zato preti vsakemu nemškemu turistu, ki prekorači mejo te ponosne države, nevarnost, da ga aretirajo kot pripadnika sovražne države. Sanmarinskim državljanom se kaj takega v Nemčiji ne more zgoditi, ker je pač malo nemških stražnikov, ki bi vedeli, da San Marino še vedno vojne proti Nemčiji. Nemški policaji bi gotovo zamenjali ime te republike s firmo nove čokolade.

Ko je Italija napovedala Nemčiji vojno, je opozorila republiko San Marino, da bi bilo dobro, ako se pridruži državi, ki jo od vseh strani obdaja. Toda predstavniki San Marina so samozavestno odgovorili, da je to opozorilo odveč, ker se bore proti Prusiji že več let. Izjavili so, da je Italija z vojno napovedjo samo sledila njihove- mu vzgledu.

Zlata nedelja na Dunaju

Zlata nedelja je na Dunaju končala pozitivno bilanco. Naval na trgovine in podjetja je bil tako ogromen, kakor že ne od časa inflacije dalje. Računa se, da je v nedeljo preplavilo nad pol milijona ljudi trgovske dele notranjih in zunanjih mestnih okrajev. Na prometnih cestah na Mariabühel, Kärntnerici in na Grabnu je vladalo ves dan gosto vrvenje. Policija je morala pomnožiti stražo, da je vzdržala na teh prometnih ulicah red. Pločniki so bili preozki za romajoče množice in policija je morala celo cesto rezervirati za ljudi.

Pred trgovinami so ponekod stale cele kolone ljudi, ki so čakale, da pridejo na vrsto. Dohod k znanemu velepodjetju Gerngross je morala čuvati policija. Pred neko konfekcijsko trgovino je bil naval tako ogromen, da so v gneči vtisnili veliko izložbeno šipo. K sreči ni bil nihče poškodovan.

Ljudje so v splošnem nakupovali praktične stvari in se niso dosti brigali za luksus. Večina trgovin je napove-

dala okazijsko prodajo in s tem dosegla rekorden obisk. Dunajski listi zatrjujejo, da so bile po izložbah nakopičene cele grmade raznovrstnega blaga za naravnost presenetljivo nizko ceno. Največ so ljudje nakupovali perilo, čevlje, dočim konfekcija ni zaznamovala posebnega uspeha. Tudi krznarji niso napravili »zlatih kupčij«. Precej je šlo tudi drobnarije, raznih okraskov, cenjenih draguljev in bižuterijskega blaga. V splošnem je napravil Dunaj v nedeljo vtis mesta, v katerem so se razmere kolikor toliko konsolidirale in ki se počasi približuje prvotnemu življenju, v kolikor ga bo v spremenjenih političnih razmerah sploh mogoče doseči.

V borbi z zločincem smrtno ranjen

V sredo zjutraj je opazil bratislavski vrtnar Stepan Nirschy, stanujoč v svoji novi vili, da mu je nekdo odnesel ključke od stanovanja. Zato si je dal še isti dan narediti nove ključke. V soboto ponoči je zaslislala v kuhinji speča služkinja Magdalena Šramot pred kuhinjskimi vrati lahen ropot. Kmalu je spoznala, da skuša nekdo od zunaj vlomiti kuhinjska vrata. Ko je glasno vprašala, kdo sili v kuhinjo, so vlomilci utihnili. Kmalu pa so zopet začeli lomiti vrata. Služkinja je spoznala, da stoji na hodniku vlomilci. Planila je v sosedno sobo, kjer je spal vrtnar Nirschy. Zbudila ga je in gospodar je odšel v kuhinjo. Služkinja ga je opozorila, naj vzame za vsak slučaj revolver, toda gospodar, močan in visoke postave, je šel prazen rok, češ da mu orožje ni potrebno, ker ima krepke pesti. Za njegovim hrbtom se je skrivala služkinja. Nirschy je previdno odprl kuhinjska vrata in pogledal, kdo stoji na hodniku. V temi ga je vlomilec vrtnarja z velikim kuhinjskim no- vprašal, čemu je prišel iz spalnice. V tem trenutku je zabodel drugi vlomilec vrtnarja z velikim kuhinjskim no- žem v desno ramo. Vrtnar je omahnil, vlomilca sta pa pobegnila skozi stranska vrata v smeri proti bližnji to-

varni »Danubius«.

Služkinja je skočila takoj v drugo sobo, kjer je spala napol gluha vrtnarjeva žena. Zbudila jo je, odprla okno in začeli klicati na pomoč. V bližini službojuči policijski stražnik je videl bežeča vlomilca, toda klicanje na pomoč ga je tako zmešalo, da ni vedel, kam naj se obrne. Ta čas je prihitel v vrtnarjevo stanovanje v isti hiši stanujoči uradnik cestne železnice, Ta kacs, in za silo obvezal vrtnarja veliko rano. Kmalu je prispel rešilni voz in vrtnarja so odpeljali na kirurško kliniko, kjer je zjutraj umrl.

Policija je ugotovila, da sta prišla vlomilca v hišo skozi zadnja vrata, kjer sta imela pri plotu pripravljeno lestevico. Z vitrihom sta odprla vrata na hodnik in prišla do kuhinje. Vlomilec, ki je zabodel vrtnarja, je velik, njegov tovariš pa majhen. Policija je napela vse sile, da izsledijo nevarna zločince. V nedeljo zvečer je dala po radiu in vseh kinih proglasiti, da dobi visoko nagrado tisti, ki bi izsledil zločince.

Usnjeni suknjiči

temno rjave barve, pravo »Nappa-usnje« od Din 850.— naprej.

1. Slovenska kožna industrija oblek
Drago Schwab, Ljubljana.

Strašen čin zblaznelega zdravnika

V Reichenau-u pod Semmeringom se je v nedeljo odigrala pretresljiva tragedija. Nedavno se je v nekem tamšnjem hotelu nastanil egipčanski zdravnik dr. Mazur Rifid beg, ki je prispel s svojo soprogo iz Aleksandrije na odmor. V nedeljo zvečer se mu je hipoma omračil um. Potegnil je iz žepa listino, v kateri je imel okoli 9000 šilingov (72.000 Din), vzel je bankovce iz listnice in jih pričel trgati na drobne kosce. Vse skupaj je nato vrzel v stranišče. Nato je pobesnel. Z velikim kamnom, katerega je nosil pri sebi, je udaril svojo ženo tako močno po glavi, da se je vsa okrvavljena zgrudila na tla. Na njene obupne krike na po-

moč je prihitelo hotelsko osebje. Vrata pa so bila zaklenjena, tako da so morali uslužbenci s silo vdreti v sobo.

Ko je blazni zdravnik opazil svoje preganjalce, se je bliskoma vzel na okno ter skočil iz višine I. nadstropja na ulico. Pri padcu se je tako težko poškodoval, da je med prevozom v bolnico umrl. Njegovo težko ranjeno ženo so prepeljali v bolnico.

Umor ali samomor

V soboto zvečer so našli v nekem grabnu blizu ljudske šole v Dolnjih Heršpich na Moravskem moško truplo. Desno sence je bilo prestreljeno. Prvotno so mislili, da gre za samomor, toda proti tej domnevi govori dejstvo, da pri trupu niso našli revolverja. Policijska komisija je truplo še isto noč pregledala. Našla ni ničesar, kar bi pričalo o identiteti. Mrtvec, ki je bil, sodeč po obleki, delavec, je imel pri sebi samo škafico vžgalic. Dali je bil po smrti oropan, se ne ve. Brnska policija je uvedla strogo preiskavo, da ugotovi identiteto mrtveca in vzrok njegove smrti.

Pozno ponoči je našla policija pričo F. Uhra, ki je izjavil, da je videl neznanca proti večeru. Sedel je ob jar- ku in o nečem razmišljal. Iz tega bi se dal sklepati, da gre za samomor. Neznavec je bil star kakih 45 let.

Nevaren vlomilec pod ključem

Začetkom decembra je bil izvršen v nekem kinu na Boulevard Madeleine v Parizu drzen vlom. Vlomilci so izpraznili blagajno in odnesli 60.000 frankov. Teden dni po tem vladu je dobilo bratislavsko policijsko ravateljstvo anonimno pismo, v katerem je neznani dopisnik trdil, da biva v slovaškem kopališču Pištane noseča ženska, ki je prispela nedavno iz Pariza. Za njo je odpotoval iz Pariza delavec Josef Nitsmann. V anonimnem pismu je bil delavec Nitman označen kot vlomilec, ki je okradel blagajno pariškega kina. Bratislava policija je poslala v Pištane letetke, ki so stopili v stik z orožniki postajo. Po dolgem iskanju se jim je posrečilo izslediti neko He- lero Bartovič in 27 letnega vrtnarja Josefa Wuckmanna, rojenega v Siget- varu in pristojnega na Madžarsko. Pri

hišni preiskavi so našli v nočni omari- ri 17.680 frankov. Wuckmanna so aretirali in odpeljali v zapore brati- slavskega policijskega ravateljstva, kjer pa tatvine doslej še ni priznal.

V zaplenjeni korespondenci Helene Bartovič so našli pismo, iz katerega je razvidno, da se je Wuckmann že dav- no pripravil na vlom in da je dobila Bartovičeva 9. decembra, torej nepo- sredno po vladu v pariški kino iz Pa- riza po pošti 5000 frankov. V drugem pismu je pisal Wuckmann svoji ljubi- ci, da si je vlomilsko orodje že preskr- bel in da je življenje brez denarja ne- znosno. Do denarja lahko pride samo z vlomilskim orodjem. V tretjem pi- smu je Wuckmann opozarjal Bartovi- čovo, naj ne pozabi nanj, ako bi ne mogel priti v Pištane. To bi pomenilo, da so ga prijeli. Bratislava policija je že 15. decembra opozorila pariško policijo na Wuckmannovo aretacijo. Drugi dan je dobila brzopjavni odgo- vor, da je Wuckmann sodeloval pri vladu v kino na Boulevardu Madelei- ne in da pariška policija prosi, naj ga češkoslov. oblasti izroče francoskim oblastim. Wuckmanna so izročili dr- žavnemu pravdnistvu, ki ga pošlje v Francijo.

× Gosta megla nad Milanom. Kakor nad Ljubljano, tako leži tudi nad Milano- m že več dni gosta megla, ki ovira ves pro- met. Cestni promet v Milano je zelo ovir- ran in dogodilo se je tudi že več nesreč. Nekega moškega je povozil tramvaj, neki tovorni avtomobil pa je podrl železno ograjo in se prevrnil v jarek. Sofer se je rešil s skokom iz voza.

× Čudna nesreča. Na krovu neke šest- nadstropne sladkorne tovarnice v Filadelfiji je bil nameščen velik rezervoar za vodo. Pod njegovo težo se je udrl strop in rezer- voar je padel nato strop v vseh šestih nadstropjih ter se ustavil šele v betonir- anem pritličju. Štiri osebe so bile pri tem ubite, osem pa nevarno ranjenih.

× Ponesrečen brzovlak. Pri brzovlaku Dunaj-Praga-Berlin so s s soboto ponoči v bližini Berlina hkrati na treh mestih pre- trgale spojke med vagoni. Potnikov se je polotila velika panika, k sreči pa ni bil nihče poškodovan. Vlak je došel v Pariz z večurno zamudo.

Daruite za sokolski Tabor!

Za jugoslovanski patent št. 2202 od 1. septembra 1923 na:

-- „Dinamo-električni stroj“ --

(Dynamo elektrische Maschine)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenj. ponudbe na: Ing. MILAN SUKLJE, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7

Primerna bužična in novoletna darila

TRI-KO-PER-LO

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za soljarje in lovce, dežniki, klot, šiloni, žepni robci, palice vilice, noži, škarije, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in brivce edino le pri trvdki

Josip Petelinc
LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika.

Najnižje cene Na veliko in malo

Klobuke in čepice za gospode in dečke

copate za gospodinjje

v najboljšem blagu in najnižjih cenah dobite le v staro- znani trgovini

Jos. Pok nasl. A. JAMNIK
v Ljubljani, na Starem trgu št. 14

365

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška pošta parobrodna linija. — Glavno zastopstvo za kra- jevino S. H. S. Zagreb, rg. I. stev. 17

Redoviti potniški promet:

Hamburg - Cherbourg - Southampton v
New York in Kanado

Cherbourg - Liverpool - Southampton v
Južno Ameriko

— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sanpaulo. —

Odprava potnikov v prvem drugem in tretjem razredu

K. bina tretjega razreda z dvema in štiri poseljami

Podzastopstva:

Beograd, Karagorjeva ulica 91. Ljubljana, Kolodvorska ulica 29. —
Vel. Becker, Princ. Jelene obala 1. — Sombor, Kosta Dodić, Kralje-
vića Djordja 1. — Bitol, Bulev rd Aleksandra 1-3. — Brzopjavni naslov
za gori navedena podzastopstva „Revmallpac“.

Za Bozno, Hercegovino, Dalmacijo in Črno goro:

Sarajevu: Srpska Prometna banka. Telegram adresa: Prometna banka.
Bosna: Kapetan Ivo Hagija. Telegram adresa: Hagija.

SPLIT: Diklecijanova obala 8. — METKOTIC: Ivo Veraja.

Böhm-flavta
za 800.— Din naprodaj
Na ogled v trafikji ho-
tela »Union«. 3959

Dijaka
sprejem na stanovanje
in dobro domačo hrano
v bližini gimnazije. —
Ponudbe pod Dijak/3980
na upravo »Slov. Nar.«.

Deklica
14 let stara, močna — se
želi izučiti šivanja. —
Ponudbe pod »Takoj
3979« na upravo »Slov.
Naroda«.

Sveže ribje olje
najboljše znamke se dobi
v lekarni dr. G. Piccoli,
Ljubljana, Dunajska ce-
sta 6. — Naročila se
točno izvršujejo 183/T

Ondulacija
vodna ondulacija, striže-
nje barvanje las, mani-
kura — naj. neje se iz-
vršuje v damskem salo-
nu — »KELVIN«, Ljub-
ljana, Kopitarjeva ul. 1.

Gospodična
z večletno prakso, večča
slovenskega in nemške-
ga jezika v govoru in
pisavi ter stenografije
in strojepisa — išče
službo. Nastop 1. janu-
arja. — Ponudbe pod
»Dobra moč/3981« na
upravo »Slov. Nar.«.

OCARINJENJE

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi **Rajko Turk**, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti carinarnice. Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

366

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani — prodaja

premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah pre-
mogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijsko
podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

sake vrste in vsakega izvora in priporoča posebno provostin-
eškovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo
kovašk, premog, črni premog in briquete

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d.
v Ljubljani Miklošičeva cesta 15/

Prostovolni prodajalec srečk
državne razredne loterije

Drag. R. Kolaković
BEOGRAD

prodaja na veliko in malo.
Najbolje urejena poslovnica
e vrste. Daje najugodnejše
pogoje za prodajo srečk
službeni načrt z navodilom
vseh vsakega brezplačno

Proti reumi, boleznim v
sklepih in mišicah, utru-
jenosti, splošnim teles-
nim slabostim, želo-
dnim bolečinam, vzemite
na sladkorju, v vodi za
piti, ali pa primešajte
kopelji nekaj kapljic

„BRAZAY“
francoskega žga-
nja z mentolom

Dobite ga v vseh lekar-
nah, drogerijah in večjih
prodajalnah. Gene-
ralno zastopstvo in de-
pot za SHS pa ima
»DESTILAT« d. d. v
ZEMUNU.

DANES! POPOLNOMA NOVO! PRVIČ V LJUBLJANI! DANES!

Senzacionalni, kriminalno-pustolovni film

NA VALU 1.000

Osem dejanj sporta, ljubavi in pustolovščin, ki presegajo vse dosedanje pu-
stolovne filme. V glavni vlogi ljubljeneček celega sveta, nadvse simpatični

HARRY HILL

Preskrbite si pravočasno vstopnice!

Predstave se vrše točno ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Prvovrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah.

Elitni Kino Matica, najudobnejši kino v Ljubljani.

Srečke držav. razredne loterije kot darila

vsakomur najbolj dobrodošla in najbolj priporočljiva.

Zaloga se hitro krči, zato ni odlašati. Prodaja se vrši v Zadrugi
hranilnici, Sv. Petra cesta šte. 19 in v

Oglasnem oddelku Jutra, Prešernova ul. 4.

Božična prodaja

ravnokar dospelih novosti!

Poseben oddelk za gospode

Antonovc
K. SOŠS
Ljubljana, Mesni trg 18-19.